

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
OŚRODEK INFORMACJI

629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
693 - 46 - 92, 625 - 76 - 23

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT. 24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89
E-mail: sekretariat@cbos.pl

INTERNET

<http://www.cbos.pl>

BS/18/2008

OCENY SYTUACJI I STOSUNEK DO WŁADZ LOKALNYCH

KOMUNIKAT Z BADAŃ

„WARUNKI ŻYCIOWE SPOŁECZEŃSTWA POLSKIEGO: PROBLEMY I STRATEGIE”

WARSZAWA, STYCZEŃ 2008

PRZEDRUK I ROZPOWSZECZNIANIE MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku
12 października 2007 roku

Niniejszy komunikat rozpoczyna cykl publikacji wyników koordynowanego przez CBOS naukowego programu badawczego „Warunki życia społeczeństwa polskiego: problemy i strategię”, zaprojektowanego i zrealizowanego z inicjatywy rządu, a w szczególności ówczesnego premiera Jarosława Kaczyńskiego. Program realizowany był od września do listopada 2007 roku. Obecnie prezentujemy wyniki badania ankietowego, przeprowadzonego we wspomnianym okresie na wyjątkowo dużej próbie losowo-mieszkaniowej, liczącej 38 866 respondentów. Za pomocą tego samego kwestionariusza przeprowadzono też dodatkowo reprezentatywne badania w ponad 60 wybranych gminach i miastach. Bezprecedensowa skala tych badań wymagała długiego okresu ich realizacji, przy której CBOS współpracował z Polskim Towarzystwem Statystycznym i firmą „4p”. Ponadto badania ankietowe uzupełnione były ustrukturyzowanymi wywiadami z przedstawicielami instytucji w badanych gminach, realizowanymi przez zespół Europejskiego Instytutu Rozwoju Regionalnego i Lokalnego Uniwersytetu Warszawskiego „EUROREG” oraz zogniskowanymi wywiadami grupowymi i pogłębionymi wywiadami indywidualnymi, przeprowadzonymi w wybranych gminach przez firmę „ERESTE”. Przewidujemy publikację opracowań ilościowych i jakościowych dla Polski ogółem, wyodrębnionych typów gmin i miast, a także imiennie dla gmin, obszarów wielkomiejskich i województw. Obecnie przedstawiamy tylko mały wycinek problematyki badania ankietowego dla Polski ogółem.

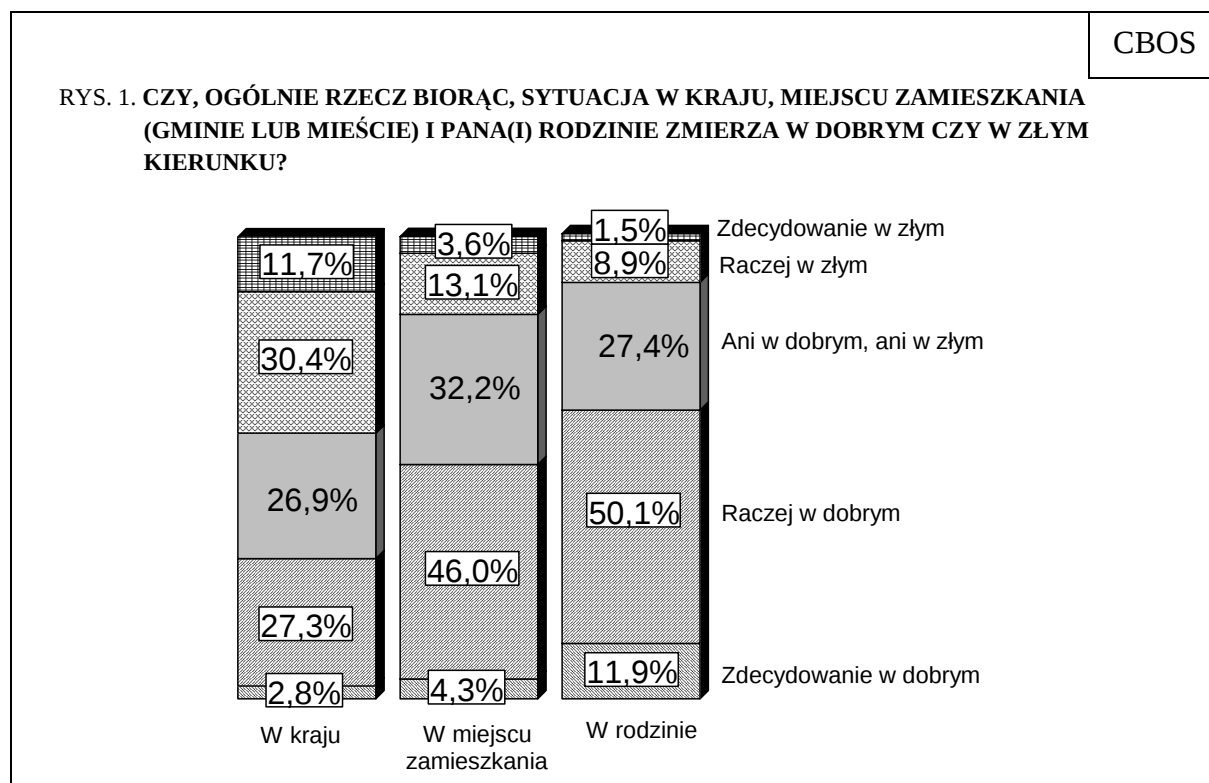
1. OCENY SYTUACJI W KRAJU, MIEJSCU ZAMIESZKANIA I RODZINIE

IM BLIŻSZA CIAŁU KOSZULA, TYM LEPSZA

Jesienią 2007 roku nastroje społeczne nie były, ogólnie rzecz biorąc, korzystne. Jak wskazywały bieżące komunikaty CBOS, dobrym ocenom gospodarki towarzyszyły bardzo złe oceny sytuacji politycznej, co przekładało się na niekorzystne postrzeganie sytuacji w kraju. Ankietę badania sondującego warunki życia Polaków zaczęliśmy od pytań porównujących oceny sytuacji w kraju, miejscu zamieszkania i rodzinie. Oceny tych trzech aspektów nie były dotąd przedmiotem porównań, jednak liczne wcześniejsze badania ocen warunków bytu lub poczucia bezpieczeństwa, nie tylko w Polsce, ale i w innych krajach, pozwalały na

postawienie hipotezy, iż ludzie mają tendencję do postrzegania własnej sytuacji lub warunków w swoim najbliższym otoczeniu w lepszym świetle niż sytuacji kraju lub społeczeństwa jako całości. Uzyskane obecnie wyniki potwierdzają tę prawidłowość.

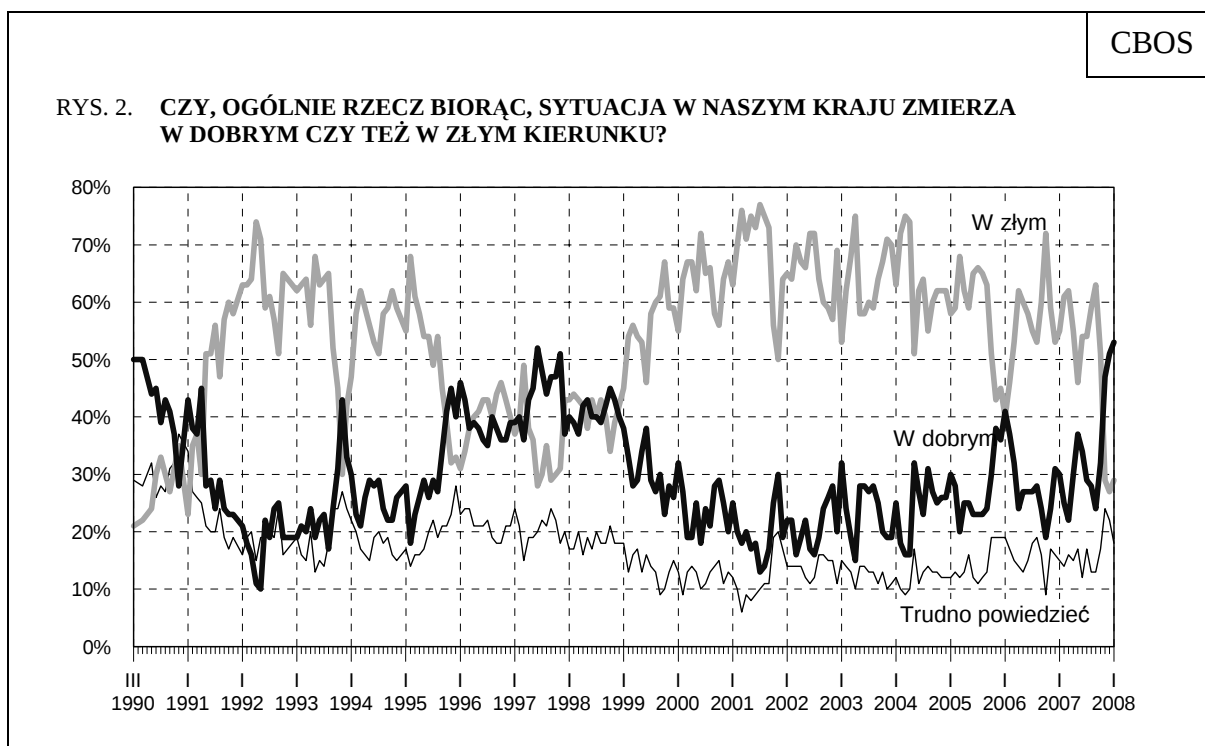
Liczba Polaków dobrze oceniających kierunek rozwoju sytuacji w kraju (30,1%) była na przełomie trzeciego i czwartego kwartału 2007 roku znacznie mniejsza od liczby dobrze oceniających sytuację w zamieszkiwanym przez siebie mieście lub gminie (50,3%), a ta z kolei była mniejsza od liczby dobrze oceniających sytuację we własnej rodzinie (62,0%). Różnice te stanowią odwrotność różnic w liczbie złych ocen sytuacji w kraju (42,1%), miejscu zamieszkania (16,7%) i rodzinie (tylko 10,4%), przy bardzo podobnych liczbach odpowiedzi ambiwalentnych. Zdecydowana większość społeczeństwa postrzegała sytuację własnych rodzin w korzystnym świetle.

Przedstawiona respondentom do wyboru lista możliwych odpowiedzi na pytanie o sytuację w kraju, miejscu zamieszkania i rodzinie zawierała też oceny neutralne. Pod tym względem różniła się od pytań tradycyjnie zadawanych co miesiąc w badaniach „Aktualne problemy i wydarzenia”¹, w których przy pytaniu o sytuację w kraju „wymusza się” oceny

¹ Zob. komunikat CBOS „Nastroje społeczne w styczniu”, styczeń 2008.

dobre lub złe, wychodząc z założenia, że nawet ludzie nieskłonni do ocen mają obraz kraju bliższy bądź korzystnemu, bądź niekorzystnemu.

Z porównania rys. 1 i 2 wynika, że odpowiedzi na oba pytania dają zbliżony obraz sytuacji w Polsce przed jesiennymi wyborami. Badania realizowane co miesiąc przez CBOS od kilkunastu już lat pozwalają stwierdzić, że ankieta „Jak się nam żyje?” przeprowadzona była pod koniec ponad siedmioletniego okresu ogólnie złych ocen sytuacji, które radykalnie się poprawiły po ostatnich wyborach parlamentarnych.

2. SPOŁECZNOŚCI LOKALNE I WŁADZE LOKALNE

A. STOSUNEK MIESZKAŃCÓW DO WŁADZ LOKALNYCH

Po zanalizowaniu ocen sytuacji w społecznościach lokalnych na tle ocen sytuacji w kraju i rodzinie warto zbadać, w jakim stopniu poglądy dotyczące miejscowości wiążą się z ocenami władz lokalnych i stawianymi im zadaniami. Najpierw jednak trzeba sprawdzić, jak postrzegana jest sytuacja i działalność władz lokalnych w różnych typach miejscowości.

Tabela 1. Oceny sytuacji w miejscu zamieszkania według charakteru miejscowości

Charakter miejsca zamieszkania	Czy sytuacja w Pana(i) miejscu zamieszkania (mieście lub gminie) zmierza w dobrym czy w złym kierunku?			
	W dobrym	Ani w dobrym, ani w złym	W złym	Ogółem ^{a)}
	w procentach			
Wieś	52,7	34,0	13,3	100,0
Miasto poniżej 20 tys. mieszkańców	53,3	28,7	18,0	100,0
20–49 tys.	56,9	29,8	13,4	100,0
50–99 tys.	45,6	33,3	21,1	100,0
100–499 tys.	50,0	31,1	18,9	100,0
500 tys. i więcej	55,2	29,7	15,0	100,0
Ogółem	50,3	32,2	16,7	100,0

a) Odsetki nie sumują się do 100,0, bo w tabeli nie wykazano odpowiedzi „trudno powiedzieć” (0,8% ogółu)

Okazuje się, że na ocenę sytuacji w miejscu zamieszkania w niewielkim stopniu wpływa charakter miejscowości, a różnice trudne są do wytłumaczenia. Najgorsze oceny wystawiają mieszkańcy średnich miast, liczących od 50 do 99 tysięcy ludności, a najlepsze – w miastach małych, lecz nie najmniejszych, oraz w największych ośrodkach miejskich. Wsie i małe miasteczka lokują się pomiędzy tymi dwiema skrajnymi kategoriami. Trudno wykazać tu jakąś prawidłowość łatwą do interpretacji. Należy raczej przypuszczać, że różnice pomiędzy typami miejscowości są pochodną zindywidualizowanych sytuacji w konkretnych miastach i wsiach.

Nieco inaczej kształtują się różnice w ogólnych ocenach działalności władz lokalnych. Wprawdzie podobnie do ocen sytuacji zdecydowanie najlepiej postrzegane są przez mieszkańców władze małych miast, jednak badani z największych ośrodków miejskich, dobrze oceniając swoje miasta, wystawiają jednocześnie złe oceny ich władzom. Zgodne są natomiast oceny mieszkańców miast liczących od 50 do 99 tysięcy ludności. Miasta takie charakteryzują się najgorszymi ocenami zarówno swojej sytuacji, jak i działalności swych władz. Wsie i pozostałe średnie miasta mało się różnią między sobą. Nie jest wykluczone, że małe miasta dają swym władzom największe pole do popisu i największe możliwości rzeczywistego wpływu na rozwój miejscowości, a mieszkańcy największych ośrodków miejskich, zadowoleni z sytuacji w nich, oceniają działalność ich władz częściej z politycznego, a nie pragmatycznego punktu widzenia.

Tabela 2. Oceny władz lokalnych w różnych typach miejscowości

Charakter miejsca zamieszkania	Ogólna ocena działalności władz lokalnych			
	dobra	ani dobra, ani zła	zła	Ogółem ^{a)}
	w procentach			
Wieś	32,5	57,2	8,2	100,0
Miasto poniżej 20 tys. mieszkańców	39,1	51,7	8,7	100,0
20–49 tys.	42,1	51,2	5,6	100,0
50–99 tys.	29,5	59,4	8,8	100,0
100–499 tys.	32,2	57,7	8,5	100,0
500 tys. i więcej	29,4	59,7	8,8	100,0
Ogółem	32,7	57,5	8,5	100,0

a) Odsetki nie sumują się do 100,0, bo w tabeli nie wykazano odpowiedzi „trudno powiedzieć” (1,3% ogółu)

Hipoteza o politycznym charakterze niezadowolenia z administracji lokalnej w największych miastach potwierdzona jest w dużej mierze przez fakt, że ich mieszkańcy znacznie częściej niż ludność wiejska i małomiasteczkowa uważają, iż władze samorządowe dbają przede wszystkim o interesy swoich partii i stronnictw politycznych.

Tabela 3. Oceny stopnia dbałości o interesy obywateli przez władze lokalne w różnych typach miejscowości

Charakter miejsca zamieszkania	O czyje interesy dbają przede wszystkim lokalne władze w Pana(i) gminie/mieście?			
	Obywateli	Swojej partii lub stronnictwa	Swoje własne	Ogółem ^{a)}
	w procentach			
Wieś	32,1	14,8	48,1	100,0
Miasto poniżej 20 tys. mieszkańców	26,3	18,5	50,2	100,0
20–49 tys.	24,8	24,7	44,8	100,0
50–99 tys.	19,4	25,3	51,0	100,0
100–499 tys.	18,5	27,0	50,7	100,0
500 tys. i więcej	15,6	30,1	50,2	100,0
Ogółem	25,0	21,4	48,9	100,0

a) Odsetki nie sumują się do 100,0, bo w tabeli nie wykazano odpowiedzi „trudno powiedzieć” (4,7% ogółu)

Wyraźnie widoczna jest zależność pomiędzy wielkością miejscowości a oceną dbałości władz o interesy mieszkańców. Dbalność ta jest najlepiej oceniana na wsi, a następnie im większe miasto, tym gorsze jej postrzeganie. Odwrotnie jest z opinią o władzach lokalnych jako reprezentantach interesów swych partii i stronnictw politycznych. Im większa miejscowość, tym częściej jej władze są postrzegane jako dbające przede wszystkim o interesy partyjne. Najlicniejsza kategoria obywateli, bo około połowy, postrzega jednak swoje władze lokalne jako dbające przede wszystkim o własne interesy. O ile jednak wraz ze wzrostem wielkości miejsca zamieszkania maleje odsetek osób dostrzegających u swych lokalnych władz dbalność o obywateli, a wzrasta odsetek uważających, iż reprezentują one głównie partykularne interesy polityczne, o tyle poglądy dotyczące realizowania przez przedstawicieli władz przede wszystkim własnych interesów nie są zależne od wielkości miejscowości. Wyjątkiem jest trochę lepsza sytuacja pod tym względem w miastach od 20 do 49 tysięcy mieszkańców, co także jest trudne do wytłumaczenia.

Przekonanie o zbyt dużym upolitycznieniu władz lokalnych, szczególnie w największych miastach, odbija się na zaufaniu do nich. Wyraźnie przy tym widać, że im większa miejscowość, tym mniejsze zaufanie jej mieszkańców do władz lokalnych.

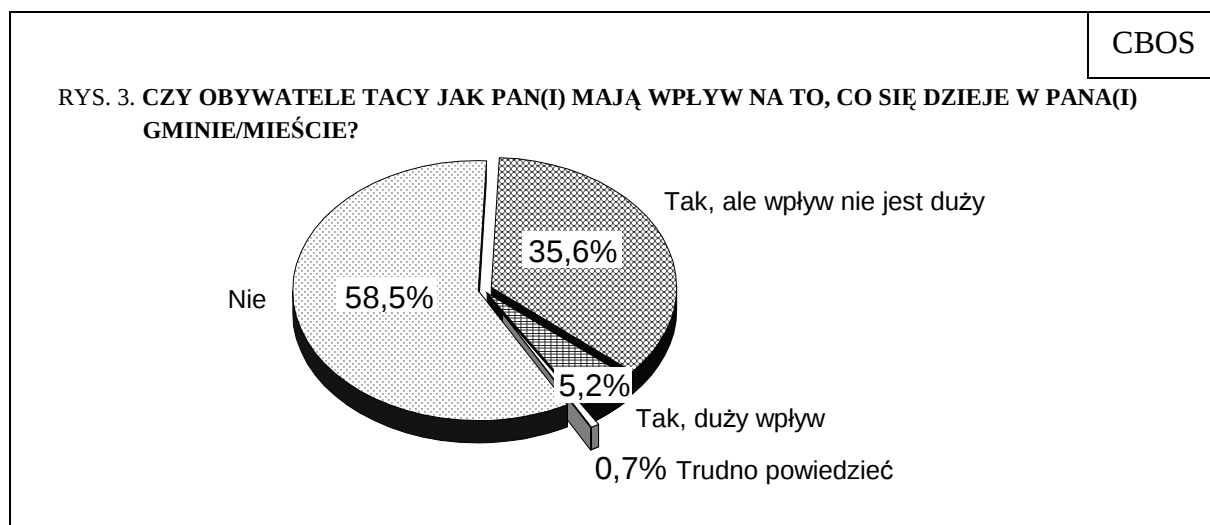
Tabela 4. Zaufanie do władz lokalnych w różnych typach miejscowości

Charakter miejsca zamieszkania	Stopień zaufania				
	pełne zaufanie	duże	małe	brak zaufania	Ogółem ^{a)}
	w procentach				
Wieś	5,9	24,9	53,6	14,2	100,0
Miasto poniżej 20 tys. mieszkańców	4,5	20,0	55,9	18,0	100,0
20–49 tys.	3,3	22,7	56,7	15,9	100,0
50–99 tys.	2,8	17,8	59,7	18,5	100,0
100–499 tys.	2,9	18,1	56,9	18,5	100,0
500 tys. i więcej	1,7	15,4	55,1	26,0	100,0
Ogółem	4,1	21,1	55,6	17,8	100,0

a) Odsetki nie sumują się do 100,0, bo w tabeli nie wykazano odpowiedzi „trudno powiedzieć” (1,4% ogółu)

Ważnym aspektem funkcjonowania społeczności lokalnych jest ich przekonanie o wpływie na to, co się dzieje w ich miejscowościach. Sytuacja pod tym względem nie przedstawia się najlepiej, gdyż zdecydowana większość mieszkańców (58,5%), niezależnie od

miejskiego lub wiejskiego charakteru miejscowości i od jej wielkości, uważa, że jest pozbawiona wpływu na jej sprawy. Tylko 5,2% sądzi, iż ich wpływ jest duży, i można przypuszczać, że najczęściej są to osoby pracujące w lokalnej administracji i innych instytucjach ważnych dla danej miejscowości. Około jednej trzeciej mieszkańców (35,6%) przyznaje, że ma pewien, niewielki wpływ na sprawy swojej miejscowości. Należy jednak w tym miejscu podkreślić, iż przekonanie o wpływie ludzi na sprawy lokalne rośnie dość szybko od kilkunastu lat².

Obraz stosunku obywateli do swoich reprezentantów we władzach lokalnych oraz miejscowych urzędników nie jest więc korzystny. Większość obywateli nie ma poczucia wpływu na sprawy swych miejscowości i uważa, że władze dbają przede wszystkim o interesy własne lub swych partii i stronnictw politycznych, ma też do nich ograniczone zaufanie. W tej sytuacji należy sprawdzić, jakie zadania stawiają mieszkańcy swoim władzom i jak oceniają ich wykonanie.

B. ZADANIA WŁADZ LOKALNYCH I OCENY ICH WYKONYWANIA

Przez wiele lat najważniejszym problemem wymagającym rozwiązania było w polskiej opinii publicznej bezrobocie. Obecnie zajmuje ono dopiero trzecie miejsce w hierarchii zadań stawianych władzom lokalnym. Najważniejsza jest ochrona zdrowia, a następnie – naprawa i budowa dróg. Większość badanych za najważniejsze zadania uważa też rozwój

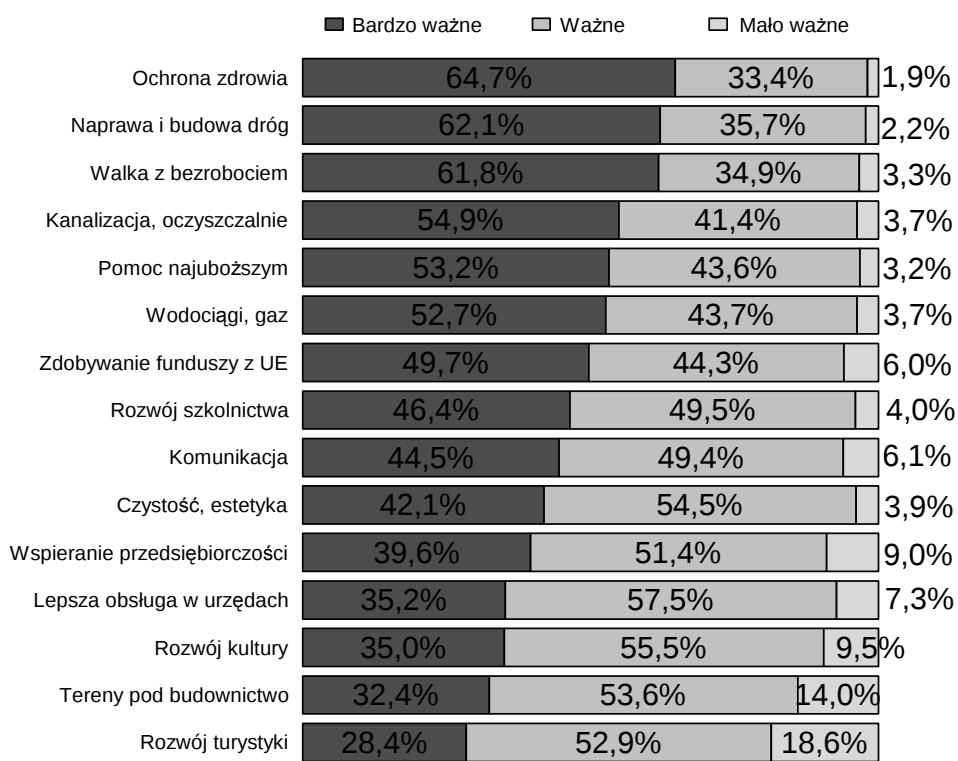
² Zob. komunikat CBOS „Czy obywatele mają wpływ na sprawy publiczne”, styczeń 2008.

infrastruktury wodno-kanalizacyjnej i pomoc najuboższym. Stosunkowo wysoko w hierarchii zadań znajdują się też starania o fundusze z Unii Europejskiej i rozwój szkolnictwa oraz komunikacji. Najrzadziej wymieniany jest rozwój turystyki. Jest to zrozumiałe, ponieważ dbałość o turystykę dotyczy tylko tych miejscowości, które znajdują się na terenach potencjalnie interesujących turystycznie. Za mniej ważne uznawane są też takie zadania, jak przygotowanie terenów pod budownictwo, poprawa obsługi obywateli w urzędach i rozwój instytucji kultury, wymieniane przez około jedną trzecią mieszkańców.

Tabela 5. Zadania władz lokalnych uważane za najważniejsze przez mieszkańców poszczególnych miejscowości

Zadania władz lokalnych	Wieś	Miasta					Polska ogółem
		poniżej 20 tys. mieszk.	20–49 tys.	50–99 tys.	100–499 tys.	500 tys. i więcej mieszk.	
	w procentach						
Ochrona zdrowia	60,4	65,0	66,5	62,4	67,1	73,1	64,6
Naprawa, budowa dróg	60,4	60,8	61,1	60,3	64,1	67,8	62,1
Walka z bezrobociem	58,0	63,8	63,8	64,0	64,7	63,9	61,8
Kanalizacja, oczyszczanie ścieków	55,2	54,0	52,3	52,2	54,6	59,9	54,9
Pomoc najuboższym	49,3	55,1	54,4	51,0	56,9	57,7	53,1
Zaopatrzenie w wodę, gaz	50,9	52,8	50,5	51,6	53,8	59,2	52,7
Starania o fundusze z UE	46,6	51,0	51,1	48,7	52,3	53,4	49,6
Rozwój szkolnictwa	43,4	47,1	47,4	44,5	48,2	52,9	46,4
Rozwój komunikacji lokalnej i zamiejscowej	43,9	42,8	41,6	40,4	45,0	53,3	44,5
Czystość, estetyka	36,8	43,3	44,1	42,7	45,0	49,9	42,1
Wspieranie przedsiębiorczości	36,0	41,4	40,9	40,6	42,5	42,6	39,6
Poprawa obsługi w urzędach	32,0	34,3	37,7	33,5	39,9	41,7	35,2
Rozwój instytucji kulturalnych	31,0	37,3	37,5	34,9	37,3	39,0	35,0
Przygotowanie terenów pod budownictwo	28,9	34,0	32,9	32,1	36,5	34,6	32,3
Rozwój turystyki	24,0	32,2	30,3	28,1	32,1	31,4	28,4

RYS. 4. ZADANIA STAWIANE WŁADZOM LOKALNYM

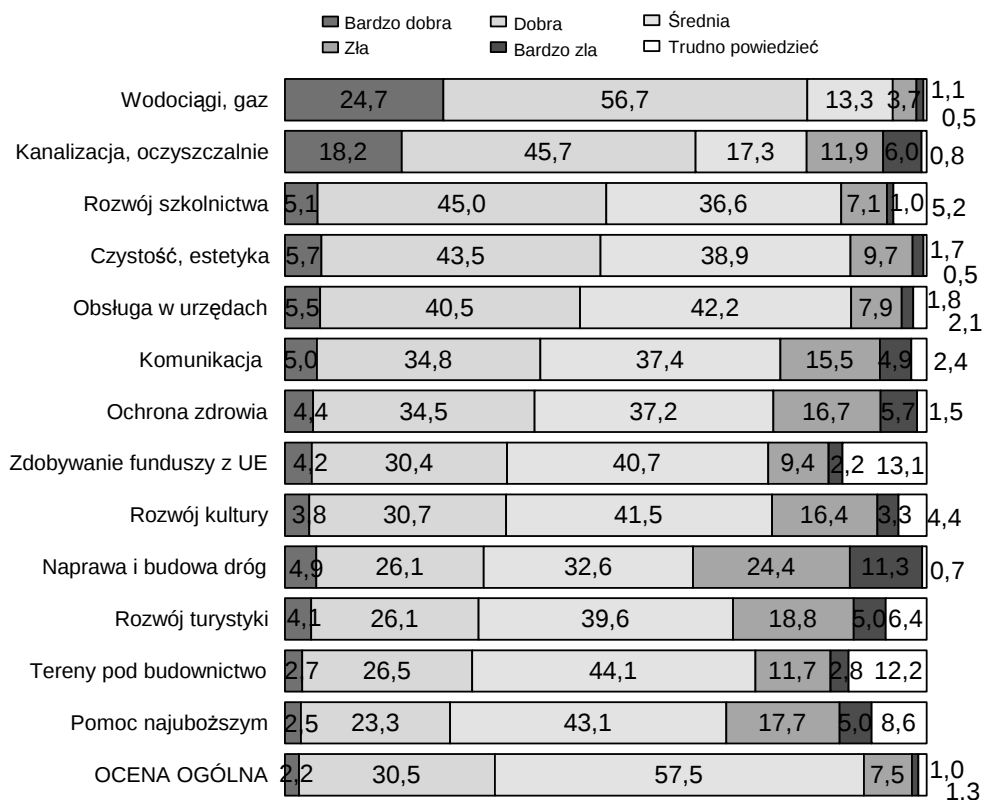
Interesujące jest, że hierarchia zadań jest prawie identyczna na wsi i w miastach o różnej liczbie ludności. Jediną różnicą jest fakt przywiązywania znacznie większej niż przeciętnie wagi do wszystkich zadań władz lokalnych w największych miastach, a znacznie mniejszej na wsi. Generalnie rzecz biorąc, ludność wiejska oczekuje od swych władz o wiele mniej niż mieszkańcy dużych miast. W wielu przypadkach lepiej ocenia też wykonanie poszczególnych zadań.

Tabela 6 . Oceny wykonywania poszczególnych zadań przez władze lokalne w różnych typach miejscowości

Zadania władz lokalnych	Ocena działań ^{a)}	Wieś	Miasta					Polska ogółem
			poniżej 20 tys. mieszk.	20–49 tys.	50–99 tys.	100–499 tys.	500 tys. i więcej	
			w procentach					
Zaopatrzenie w wodę i gaz	dobrze	77,8	84,6	84,5	82,9	83,1	82,1	81,3
	źle	7,2	4,2	2,9	3,0	2,7	4,0	4,8
Kanalizacja, oczyszczanie ścieków	dobrze	41,1	75,0	80,5	77,1	77,0	76,4	63,9
	źle	37,7	9,1	4,9	5,7	5,8	6,6	18,8
Rozwój szkolnictwa	dobrze	53,7	53,0	55,4	49,7	45,7	37,0	50,0
	źle	8,5	6,3	5,2	6,4	8,3	12,9	8,1
Dbanie o estetykę i czystość	dobrze	51,7	56,8	54,5	47,2	44,7	36,2	49,2
	źle	9,7	10,0	9,4	10,8	14,5	16,5	11,4
Poprawa obsługi w urzędach	dobrze	52,4	47,4	47,6	42,3	40,4	34,3	46,0
	źle	6,8	9,6	8,7	9,3	12,8	15,6	9,7
Rozwój komunikacji lokalnej i zamiejscowej	dobrze	33,6	40,3	43,6	44,5	46,3	41,4	39,8
	źle	26,8	19,6	16,8	13,1	14,6	18,8	20,4
Ochrona zdrowia	dobrze	45,4	45,5	43,4	36,3	31,3	20,5	38,9
	źle	15,8	17,0	19,7	21,0	27,6	43,5	22,3
Rozwój instytucji kulturalnych	dobrze	32,0	34,2	38,6	32,8	36,1	37,1	34,5
	źle	24,2	21,7	17,0	17,1	16,1	12,2	19,6
Starania o fundusze z UE	dobrze	34,1	35,1	36,2	30,9	37,3	31,9	34,4
	źle	12,2	12,8	10,5	11,0	10,3	12,1	11,6
Naprawa i budowa dróg	dobrze	31,0	31,8	34,4	29,6	29,8	29,6	31,0
	źle	36,4	34,0	33,2	33,8	36,9	37,5	35,7
Rozwój turystyki	dobrze	21,9	28,3	34,6	31,0	35,4	44,0	30,1
	źle	34,1	26,7	19,0	18,8	15,3	10,3	23,8
Walka z bezrobociem	dobrze	22,0	23,1	24,7	21,7	23,2	20,4	22,4
	źle	33,4	33,0	30,1	31,9	32,8	31,2	32,4
Przygotowanie terenów pod budownictwo	dobrze	28,1	30,3	32,9	27,9	29,7	27,5	29,1
	źle	15,8	14,9	12,0	13,9	13,0	15,1	14,5
Pomoc najuboższym	dobrze	29,7	28,2	27,8	24,2	22,1	15,0	25,7
	źle	20,2	20,1	19,1	22,4	25,2	32,1	22,6
Wspieranie przedsiębiorczości	dobrze	21,4	25,1	29,0	26,8	29,2	25,4	25,1
	źle	24,6	20,0	14,5	16,4	15,0	14,4	19,2
Ogólnie, całość działań	dobrze	33,2	34,1	35,8	30,9	32,7	27,8	32,6
	źle	8,8	8,6	7,3	7,2	8,3	10,0	8,5

a) Zsumowano odpowiedzi „dobrze” i „bardzo dobrze” oraz „źle” i „bardzo źle”. Odsetki nie sumują się do 100,0, ponieważ w tabeli nie wykazano ambiwalentnych odpowiedzi „średnio” ani odpowiedzi „trudno powiedzieć”

RYS. 5. OCENY WŁADZ LOKALNYCH Z POSZCZEGÓLNYCH PUNKTÓW WIDZENIA

Uszeregowanie poszczególnych zadań pod względem ocen ich wykonywania nie pokrywa się z uszeregowaniem pod względem ich ważności. Zapewnienie właściwej ochrony zdrowia, uważane za najważniejsze zadanie władz lokalnych, znajduje się w połowie uszeregowania tych zadań z punktu widzenia satysfakcji z ich wykonywania przez miejscowe władze. Najlepiej oceniane pod tym względem jest dbanie o rozwój wodociągów i kanalizacji. Wynika to jednak przede wszystkim z faktu, że problemy z tym związane w znikomym stopniu dotyczą miast średnich, w związku z czym oceny ludności miejskiej są znacznie lepsze od ocen ludności wiejskiej. Mieszkańcy wsi gorzej niż mieszkańcy miast oceniają również rozwój lokalnej i zamiejscowej komunikacji, instytucji kulturalnych, turystyki i stwarzanie odpowiednich warunków drobnej przedsiębiorczości. Lepiej natomiast oceniają rozwój szkolnictwa, dbałość o estetykę, obsługę w lokalnych urzędach, ochronę zdrowia i pomoc najuboższym. W pozostałych przypadkach różnice pomiędzy typami miejscowości są albo niewielkie, albo niesystematyczne. Ogólnie rzecz biorąc, władze lokalne są najgorzej oceniane pod względem wspierania przedsiębiorczości, pomocy potrzebującym, przygotowania terenów pod budownictwo i walki z bezrobociem.

3. STOSUNEK DO WŁADZ LOKALNYCH A OCENY SYTUACJI W MIEJSCU ZAMIESZKANIA

Nasz raport rozpoczęliśmy od ocen sytuacji w kraju, miejscu zamieszkania i rodzinie. Sytuacja w miejscu zamieszkania zależy w dużej mierze od działalności władz lokalnych. Istotne jest więc zbadanie, jakie dostrzegane aspekty tej działalności mają najsilniejszy wpływ na ogólne oceny.

Tabela 7. Wpływ stosunku do władz lokalnych i ocen ich działalności na oceny sytuacji w miejscu zamieszkania (Współczynniki regresji liniowej „ β ”)

Zmienne niezależne	Zmienne zależne	
	zaufanie do władzy lokalnej	ocena sytuacji w miejscu zamieszkania
Ocena działalności władzy lokalnej	0,23	0,18
Odczuwany wpływ na sprawy miejscowości	0,15	0,09
Postrzeganie władzy jako dbającej o interesy partyjne ^{a)}	-0,25	-0,02
Postrzeganie władzy jako dbającej o swoje własne interesy ^{a)}	-0,43	-0,11
Zaufanie do władzy lokalnej	---	0,13
% wyjaśnionej wariancji (R^2)	0,32	0,13

a) Kategoria odniesienia: postrzeganie władzy jako dbającej przede wszystkim o interesy obywateli

Uwaga: Wszystkie współczynniki regresji są istotne statystycznie na poziomie 0,001

Na stopień zaufania do władzy lokalnej najsilniej wpływa negatywne przekonanie o dbaniu przez jej przedstawicieli przede wszystkim o własne interesy. O wiele słabszy, lecz bardzo istotny, negatywny wpływ na zaufanie do władz ma też przekonanie, iż dbają one o interesy swych partii lub stronnictw politycznych. Pozytywny wpływ o podobnej sile ma dobra opinia na temat działalności organów władzy. Znacznie słabiej wpływa na zaufanie do władz przekonanie, że zwykli ludzie mają możliwość oddziaływania na sprawy własnej miejscowości.

Zaufanie do lokalnych organów władzy, a także – nawet w większej mierze – oceny ich funkcjonowania mają z kolei silny wpływ na opinie o sytuacji w zamieszkiwanej miejscowości.

Postrzeganie władz lokalnych jako dbających o swoje prywatne lub partyjne interesy istotnie obniża tę ocenę, przy czym osobiste, egoistyczne motywacje przedstawicieli władzy są z tego punktu widzenia znacznie istotniejsze od czynników politycznych. Ze względu na bardzo dużą badaną próbę współczynnik regresji dotyczący postrzegania politycznych motywów działania władz jest wprawdzie istotny statystycznie, jednak bardzo niski. Władza lokalna jest więc nie tylko częściej postrzegana jako realizująca swoje własne, prywatne interesy niż interesy partii, ale na dodatek przekonanie o jej egoistycznych motywach działania znacznie bardziej niż przekonanie o partykularnych motywach politycznych obniża zarówno poziom zaufania do niej, jak i ocenę sytuacji w mieście lub gminie.

Należy jednak podkreślić, że choć stopień zaufania do władz samorządowych, a także ich oceny polityczne oraz poczucie wpływu na sprawy lokalne mogłyby być znacznie wyższe, ogólnie działania władz są dobrze oceniane. Dominują wprawdzie oceny przeciętne, ale opinie pozytywne są czterokrotnie liczniejsze od negatywnych. Ponadto – jak wspomnieliśmy – z innych badań CBOS wynika, że przekonanie o wpływie ludzi na sprawy lokalne jest nie tylko znacznie częściej wyrażane od podobnego przekonania dotyczącego spraw kraju, ale w ciągu ostatnich kilkunastu lat bardzo szybko wzrasta.

Opracował

Krzysztof ZAGÓRSKI